

Respons

Afghanistan: Dansende gutter (*bacha bazi*)

Problemstilling/spørsmål:

- Hva vil en person som har vært utnyttet som sexslave/danser av andre menn kunne risikere dersom dette blir kjent, og hvor åpen er man om slike forhold? I hvilken grad vil det være mulig å flytte og etablere seg et annet sted for å slippe unna overgrepene?

Dansende gutter (*bacha bazi*)

Tradisjonen med dansende gutter, eller *bacha bazi* (farsi for “å leke med gutter”), har en flere hundre år lang historie i Afghanistan, hovedsakelig i nordområdene. At svært unge gutter danser i tilknytning til ulike arrangement, er antagelig et resultat av den sterke kjønnssegregeringen og de kulturelle rammene for kvinners offentlige opptreden i Afghanistan. Det hersker enighet om at *bacha bazi* har fått et oppsving etter Talibans fall, og at fenomenet har innslag av både slavehold og prostitusjon. Tradisjonen innebærer antagelig omfattende mannlig seksuelt misbruk og utnyttelse av mindreårige gutter i en sosiokulturell kontekst med stor grad av toleranse for overgrepene. Dansende gutter ”eies” normalt av svært innflytelsesrike personer, og anses som en form for statussymbol.

Ifølge Dee Brillenburg Wurth ved United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA) er det gjort få systematiske undersøkelser i tilknytning til *bacha bazi*-tradisjonen og UNAMA har kun registrert et fåtall saker de siste to årene. Wurth mener at det er ekstremt vanskelig å få ofrene til å rapportere om sine erfaringer og eventuelle overgrep. Frykt for represalier fra overgriperne, som svært ofte er maktpersoner, samt risiko for stigmatisering og skam, bidrar til at ofrene er svært tilbakeholdne med å gi informasjon.

Wurth viser også til at det er et rettslig vakuum i Afghanistan. Maktpersoner og personer med forbindelser som er ansvarlige for overgrep, nyter ofte straffefrihet og dømmes svært sjelden for sine ugjerninger. Minimal sannsynlighet for rettsforfølgelse, oppreisning og beskyttelse og risiko for represalier innbærer at rapportering ikke er et alternativ. I tillegg opplyser Wurth at mange som har blitt misbrukt som dansende gutter selv ender opp med å bli arrestert anklaget for utenomekteskaplige seksuelle forhold – *zina* – etter artikkel 427 i den afghanske straffeloven. Den kjensgjerning at ofrene ofte er svært unge (skjeggløse gutter er fortrukket) bidrar antagelig også til å forklare antatt underrapportering.

Respons Afghanistan: Dansende gutter (*bacha bazi*)

I tillegg til at Afghanske politimyndigheter verken har kompetanse eller kapasitet til å beskytte denne kategorien utsatte gutter, vies heller ikke problematikken interesse fra politiets side. I dokumentarfilmen *The Dancing Boys of Afghanistan* (Quraishi 2010) dokumenteres blant annet at representanter for politiet selv deltar på arrangementer hvor dansende gutter opptrer. Dokumentaren illustrerer også at de maktpersonene som kontrollerer guttene kan ha gode kontakter i politiet og også bli beskyttet av politimyndighetene.

Naz Foundation International (NFI) har i samarbeid med UNICEF gjennomført en studie av menn som har sex med menn. Selv om studiens kildemateriale er begrenset, dokumenterer den overgrep mot dansende gutter (Khan 2009). Studien peker både på at *bacha bazi* har dype tradisjonelle røtter, og at de som "eier" guttene oppnår respekt og status. Likeledes presenterer studien konkrete eksempler på at *bacha bazi* har blitt arrestert og siktet for *zina*, mens bakmenn har gått fri. I rapporten fra studien heter det blant annet:

At the same time, the historical tradition of bachaboz (boy lovers), continues to exist in differing part of Afghanistan. The culture of "dancing boys" is well known. Four (4/19) of the working street males interviewed had been to a party which had dancing boys. Several examples were provided in the Desk Review. Possessing a "beautiful boy" represents status to the older male (Khan 2009, s.7).

The concept of the beautiful boy, or the beardless [beautiful] boy, has strong historical roots that go back centuries across the Arab and Central Asia regions, expressed in Arabic poetry and Urdu ghazals. In an essay written by Ingeborg Baldauf, Bacabazlik: Boylove, Folksong and Literature in Central Asia, she states at the beginning of this essay: In Islamic tradition, Central Asia [and this includes Afghanistan] has had the reputation of being the region of boylove. Paederasty is said to have been introduced into Baghdad from Chorasán in the east, and even as early as the 9th and 10th century C.E. Afghanistan was regarded as the source of not only the loveliest boys, but of boylove itself (Adam Mez, Die Renaissance des Islams – Heidelberg: 1922) (Khan 2009, s. 17).

Den afghanske menneskerettighetskommissjonen (AIHRC) har i samarbeid med UNICEF rapportert på situasjonen for barn som er i konflikt med afghansk lovgivning. Ifølge organisasjonene er mange av guttene som blir tiltalt for utenomekteskapelig sex svært unge og ikke lovbrøyttere, men ofre for utnyttning og overgrep. De viser blant annet til følgende:

A 14 year old boy was arrested on a charge of pederasty, allegedly spending 6 months as a passive sodomite with a man in a nearby village. The boy claims that he was threatened by the man with a pistol and forced to go and stay with him. The man has been released on bail but the boy remains in the rehabilitation centre. The police and the attorney say that the case will be finalised according to law as soon as possible (AIHRC, s. 12).

FNS spesialrapportør for Children and Armed Conflict, Radhika Coomaraswamy, gir også uttrykk for at det afghanske rettsystemet ikke fungerer på dette området. Hun understreker samtidig de sterke innslagene av både tvang, seksuelt misbruk og slaveri som preger denne tradisjonen og at det først og fremst er gutter som er i en sårbar posisjon som innlemmes (Quraishi 2010). Coomaraswamy kommenterer debattklimaet rundt problematikken i Afghanistan slik:

Whenever I mentioned this topic to Afghans or even the diplomatic community, it was as if I had dropped a big brick, especially in [...] official circles. It was as if it was a subject that you don't talk about. It was very clear to me – and someone actually said it to me – that these are not things that people talk about, so let's first deal with the war, and then we will deal with these other issues. There would be complete silence in the room. Even when I mentioned it at my press conference, it was interesting: The journalists laughed nervously as if it was not something you would talk about (Quraishi 2010).

Coomaraswamy understreker også, i likhet med UNAMA og UNHCR, at afghanske myndigheter viser liten vilje til å ta tak i problemet og gi de utsatte guttene beskyttelse. UNHCR hevder at "the practice, which involves boys as young as 10, is condoned and in some cases protected by the local authorities" (2010, s. 27).

I *The Dancing Boys of Afghanistan* (Quraishi 2010) presenteres en dansende gutt som får assistanse til å gjenforenes med sin familie. Familien får hjelp til å etablere seg et annet sted for å unngå represalier fra guttens "eier". Tradisjonen og "eierskap" til guttene er normalt lokalt forankret i de involvertes nettverk, og eksemplet i filmen kan indikere at det for enkelte er mulig å flytte et annet sted for å unnsnippe trusler fra private aktører i denne type saker. Mulighetene for relokalisering vil antagelig være avhengig av en rekke omstendigheter, særskilt rundt gutt og "eier", blant annet "eierens" posisjon, ressurser, nettverk og kontakter utenfor lokalområdet. Likeledes vil guttenes, sosiale bakgrunn, økonomi, kontaktnett og ressurser kunne være avgjørende.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

Skriftlige kilder

- AIHRC, dvs. Afghanistan Independent Human Rights Commission (2008, 26. juni). *Justice for children. The situation of children in conflict with the law in Afghanistan*. Kabul: AIHRC. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/47fdfae50.html> [lastet ned 1. februar 2011]
- Khan, Shivananda (2009, 30. mars). *Rapid assessment of male vulnerabilities to HIV and sexual exploitation in Afghanistan*. Kabul: Naz Foundation International.

Respons **Afghanistan: Dansende gutter (bacha bazi)**

Tilgjengelig fra http://www.aidsdatahub.org/en/afghanistan-reference-materials/doc_download/1276-rapid-assessment-of-male-vulnerabilities-to-hiv-and-sexual-exploitation-in-afghanistan [lastet ned 1. februar 2011]

- UNHCR, dvs. UN High Commissioner for Refugees (2009, juli). *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan*, Rev. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4a6477ef2.html> [lastet ned 1. februar 2011]
- UNHCR (2010, 17. desember). *Eligibility guidelines for assessing the international protection needs of asylum-seekers from Afghanistan*. Geneve: UNHCR. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/refworld/docid/4d0b55c92.html> [lastet ned 1. februar 2011]

Muntlige kilder

- Dee Brillenburg Wurth. Child Protection Officer, United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). E-post 29. januar 2011.

Audiovisuelle kilder

- Quraishi, Najibullah (2010). *The Dancing Boys of Afghanistan* [dokumentarfilm på DVD]. Arlington, VA.: Frontline/Public Broadcasting Service. Tilgjengelig fra <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/dancingboys/view/> [lastet ned 11. februar 2011]

© Landinfo 2011

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.